

31991L0440

24.8.1991

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 237/25

SMĚRNICE RADY

ze dne 29. července 1991

o rozvoji železnic Společenství

(91/440/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 75 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k tomu, že větší integrace dopravního trhu Společenství má zásadní význam pro vnitřní trh a že železnice jsou důležitým článkem dopravního trhu Společenství;

vzhledem k tomu, že by se za účelem integrace do konkurenčního trhu měla zlepšit výkonnost železničního systému, s ohledem na jeho zvláštní rysy;

vzhledem k tomu, že má-li být železniční doprava výkonná a konkurenceschopná v porovnání s ostatními druhy dopravy, musí členské státy zajistit, že železniční podniky budou mít status nezávislého provozovatele a budou se tudíž moci chovat tržně a podle požadavků trhu;

vzhledem k tomu, že budoucí rozvoj a hospodárné využití železniční sítě lze usnadnit odlišením poskytování dopravních služeb od provozování železniční infrastruktury; že za takové situace musí oba úseky mít oddělené účetnictví a moci být řízeny odděleně;

vzhledem k tomu, že za účelem podpory hospodářské soutěže v řízení železniční dopravy ve smyslu zlepšení pohodlí a služeb poskytovaných uživatelům je vhodné, aby si členské státy nadále zachovaly obecnou odpovědnost za rozvoj přiměřené železniční infrastruktury;

vzhledem k tomu, že neexistují společná pravidla pro rozdělování nákladů na železniční infrastrukturu a že proto musí členské státy po konzultaci s provozovatelem železniční infrastruktury stanovit pravidla, pokud jde o platby železničních podniků a jejich seskupení za používání železniční infrastruktury; že tyto platby musí být v souladu se zásadou nediskriminace mezi železničními podniky;

vzhledem k tomu, že členské státy by měly zajistit zejména zdravou finanční strukturu stávajících veřejných železničních podniků a provedení potřebné finanční úpravy v souladu s odpovídajícími ustanoveními Smlouvy;

vzhledem k tomu, že pro usnadnění dopravy mezi členskými státy musí mít železniční podniky možnost tvořit seskupení se železničními podniky usazenými v jiných členských státech;

vzhledem k tomu, že těmto mezinárodním seskupením by měla být poskytnuta práva přístupu a tranzitu v členských státech, ve kterých jsou usazeny podniky tvořící seskupení, jakož i práva tranzitu v ostatních členských státech, pokud to dané služby mezinárodní dopravy vyžadují;

vzhledem k tomu, že s ohledem na podporu kombinované dopravy je vhodné, aby železničním podnikům, které provozují mezinárodní kombinovanou přepravu zboží, byl umožněn přístup k železniční infrastruktuře jiných členských států;

vzhledem k tomu, že je potřebné zřídit poradní výbor, který by byl nápomocen Komisi a sledoval uplatňování této směrnice;

vzhledem k tomu, že směrnice Rady 75/327/EHS ze dne 20. května 1975 o zlepšení situace železničních podniků a o harmonizaci předpisů týkajících se finančních vztahů mezi těmito podniky a státy ⁽⁴⁾ by měla být zrušena,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 34, 14.2.1990, s. 8 a Úř. věst. C 87, 4.4.1991, s. 7.

⁽²⁾ Úř. věst. C 19, 28.1.1991, s. 254.

⁽³⁾ Úř. věst. C 225, 10.9.1990, s. 27.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 152, 12.6.1975, s. 3.

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Rady (EHS) č. 1108/70 ze dne 4. června 1970 ⁽¹⁾, kromě poslední odrážky, kterou se pouze pro účely této směrnice rozumí: „služební objekty správy infrastruktury“,

ODDÍL I

Cíl a oblast působnosti

Článek 1

Cílem této směrnice je usnadnit přizpůsobení železničních podniků Společenství požadavkům jednotného trhu a zvýšit jejich výkonnost:

- zaručením nezávislosti řízení železničních podniků,
- oddělením správy železniční infrastruktury od poskytování dopravních služeb železničními podniky, přičemž oddělení účetnictví je povinné, organizační a institucionální oddělení je dobrovolné,
- zlepšením finanční struktury železničních podniků,
- poskytnutím práv přístupu k železničním sítím členských států mezinárodním seskupením železničních podniků a železničním podnikům zabývajícím se mezinárodní kombinovanou přepravou zboží.

Článek 2

1. Tato směrnice se vztahuje na správu železniční infrastruktury a poskytování služeb železniční dopravy železničními podniky usazenými ve členském státě.
2. Z oblasti působnosti této směrnice jsou vyloučeny železniční podniky, jejichž činnost je omezena výlučně na městskou, příměstskou nebo regionální dopravu.

Článek 3

Pro účely této směrnice se:

- „železničním podnikem“ rozumí každý veřejný nebo soukromý podnik, jehož hlavní podnikatelskou činností je železniční přeprava zboží a/nebo cestujících, přičemž podnik musí zajišťovat trakci,
- „provozovatelem infrastruktury“ rozumí subjekt nebo podnik pověřený zejména zřízením a provozováním železniční infrastruktury a provozováním kontrolních a bezpečnostních systémů,
- „železniční infrastrukturou“ rozumí všechny položky uvedené v příloze I části A nařízení Komise (EHS) č. 2598/70 ze dne 18. prosince 1970, kterým se stanoví obsah jednotlivých položek účtové osnovy uvedené v příloze I nařízení

- „mezinárodním seskupením“ rozumí každé seskupení nejméně dvou železničních podniků usazených v různých členských státech za účelem poskytování služeb mezinárodní dopravy mezi členskými státy,
- „městskou a příměstskou dopravou“ rozumí doprava uspokojující dopravní potřeby městského centra nebo aglomerace, jakož i dopravní potřeby mezi nimi a jejich okolím,
- „regionální dopravou“ rozumí doprava uspokojující dopravní potřeby regionu.

ODDÍL II

Nezávislost řízení železničních podniků

Článek 4

Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění nezávislého statutu železničních podniků, pokud jde o vedení, správu, vnitřní řízení a kontrola správních, hospodářských a účetních záležitostí, v souladu s nímž mají zejména vlastní majetek, rozpočet a účetnictví oddělené od státu.

Článek 5

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby umožnily železničním podnikům přizpůsobit svou činnost trhu a řídit tuto činnost v působnosti svých řídicích orgánů tak, aby poskytovaly efektivní a přiměřené služby s co nejnižšími náklady při požadované kvalitě služeb.

Železniční podniky jsou řízeny v souladu se zásadami platnými pro obchodní společnosti; to platí také pro závazky veřejné služby uložené státem a pro smlouvy o veřejných dopravních službách uzavřených s příslušnými orgány členského státu.

2. Železniční podniky si stanoví plány činnosti včetně programů investic a financování. Cílem plánování je vyrovnaná finanční struktura podniku a dosahování dalších cílů technického, obchodního a finančního řízení podniku; stanoví také prostředky pro dosažení těchto cílů.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 278, 23.12.1970, s. 1. Nařízení ve znění nařízení (EHS) č. 2116/78 (Úř. věst. L 246, 8.9.1978, s. 7).

3. V rámci všeobecných politických směrů stanovených státem a s přihlédnutím k vnitrostátním (i víceletým) plánům a smlouvám včetně programů investic a financování mohou železniční podniky zejména:

- zakládat s jedním nebo více železničními podniky mezinárodní seskupení,
- vymezovat svou vnitřní organizaci, aniž je dotčen oddíl III,
- kontrolovat poskytování a prodej služeb a stanovit jejich ceny, aniž je dotčeno nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 ze dne 26. června 1969 o postupu členských států ohledně závazků vyplývajících z pojmu veřejné služby v dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách ⁽¹⁾,
- rozhodovat o personálu, investičním majetku a vlastním zásobování,
- rozšiřovat svůj podíl na trhu, vyvíjet nové technologie a služby a zavádět inovační techniky řízení,
- zřizovat nové činnosti v oblastech souvisejících s železniční dopravou.

ODDÍL III

Oddělení správy infrastruktury od poskytování dopravních služeb

Článek 6

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo účtne odděleno poskytování železničních dopravních služeb od správy železniční infrastruktury. Převod podpory vyplacené v jedné oblasti do druhé není dovolen.

Tento zákaz se odráží v účetnictví obou úseků.

2. Členské státy mohou dále stanovit, že toto oddělení vyžaduje organizačně oddělené divize v rámci stejného podniku nebo že infrastrukturu spravuje zvláštní subjekt.

Článek 7

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná pro rozvoj vnitrostátní železniční infrastruktury, podle potřeby s přihlédnutím k obecným požadavkům Společenství.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 156, 28.6.1969, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (EHS) č. 1893/91 (Úř. věst. L 169, 29.6.1991, s. 1).

Zajistí stanovení bezpečnostních norem a předpisů a dohled nad jejich používáním.

2. Členské státy mohou železniční podniky nebo jiné provozovatele pověřit správou železniční infrastruktury, zejména odpovědností za investice, údržbu a financování vyžadované k této správě z technických, obchodních a finančních hledisek.

3. Členské státy mohou provozovateli infrastruktury za podmínek stanovených v člácích 77, 92 a 93 Smlouvy přidělit také prostředky v přiměřeném poměru k úkolům, velikosti a finanční náročnosti, zejména na úhradu nových investic.

Článek 8

Provozovatel infrastruktury vybírá poplatek za použití jím spravované infrastruktury od železničních podniků a mezinárodních seskupení využívajících tuto infrastrukturu. Po konzultaci s provozovatelem stanoví členské státy pravidla stanovení tohoto poplatku.

Poplatek za používání vypočtený tak, aby nedocházelo k žádné diskriminaci mezi železničními podniky, může zohlednit především ujetou vzdálenost, skladbu vlaku a zvláštní požadavky pokud jde o faktory jako je rychlost, zatížení nápravy a rozsah nebo doba používání infrastruktury.

ODDÍL IV

Zlepšení finanční situace

Článek 9

1. Členské státy vytvoří spolu se stávajícími veřejnými železničními podniky vhodné mechanismy na pomoc snížení zadlužení těchto podniků na úroveň umožňující řídit podnik na dobrém finančním základě a ke zlepšení finanční situace podniku.

2. K tomuto účelu mohou členské státy přijmout potřebná opatření vyžadující vytvoření odděleného amortizačního účtu v účetnictví těchto podniků.

V účetní rozvaze mohou být do úplného splacení účtovány všechny půjčky, které podnik přijal na financování investic nebo na krytí podnikových schodků vzniklých z poskytování železničních služeb nebo ze správy železniční infrastruktury. K dluhům z činnosti dceřiných společností nelze přihlížet.

3. Podporu při splácení dluhů podle tohoto článku poskytují členské státy v souladu s články 77, 92 a 93 Smlouvy.

Komise přihlíží co nejvíce ke stanovisku výboru. Sdělí výboru způsob, jakým vzala toto stanovisko na vědomí.

ODDÍL V

Článek 12

Přístup k železniční infrastruktuře

Článek 10

1. Mezinárodním seskupením jsou poskytována práva přístupu a tranzitu ve členských státech, ve kterých jsou usazeny železniční podniky, které je tvoří, a práva tranzitu v dalších členských státech pro mezinárodní dopravní služby mezi členskými státy, ve kterých jsou usazeny železniční podniky, které tvoří uvedená seskupení.

2. Železniční podniky podle článku 2 získávají pro účely využívání dopravních služeb v mezinárodní kombinované dopravě zboží právo přístupu k infrastruktuře ostatních členských států za srovnatelných podmínek.

3. Mezinárodní seskupení a železniční podniky poskytující služby mezinárodní kombinované přepravy zboží uzavírají s provozovateli využívané železniční infrastruktury potřebné správní, technické a finanční dohody s cílem upravit otázky řízení dopravy a dopravní bezpečnosti v mezinárodních dopravních službách ve smyslu odstavců 1 a 2. Podmínky těchto dohod nesmí být diskriminující.

Ustanoveními této směrnice není dotčena směrnice Rady 90/531/EHS ze dne 17. září 1990 o postupech při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací ⁽¹⁾.

Článek 13

Rozhodnutí 75/327/EHS se zrušuje s účinkem od 1. ledna 1993.

Odkazy na zrušené rozhodnutí se považují za odkazy na tuto směrnici.

Článek 14

Komise předloží Radě do 1. ledna 1995 zprávu o uplatňování této směrnice, v případě potřeby spolu s vhodnými návrhy na pokračování činnosti Společenství pro rozvoj železnice, zejména v mezinárodní přepravě zboží.

Článek 15

Členské státy po konzultaci s Komisí přijmou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 1. ledna 1993. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 16

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 29. července 1991.

Za Radu
předseda

H. VAN DEN BROEK

ODDÍL VI

Závěrečná ustanovení

Článek 11

1. Členské státy mohou předložit Komisi jakékoli otázky týkající se uplatňování této směrnice. Komise přijme po konzultaci s výborem uvedeným v odstavci 2 vhodná rozhodnutí.

2. Komisi je nápomocen poradní výbor složený ze zástupců členských států, kterému předsedá zástupce Komise.

Zástupce Komise předloží výboru návrh opatření, která mají být přijata. Výbor zaujme stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou může předseda stanovit podle naléhavosti věci, případně hlasováním.

Stanovisko je uvedeno do zápisu; kromě toho má každý členský stát právo požádat, aby byl v tomto zápisu uveden jeho postoj.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 297, 29.10.1990, s. 1.